

főszervező, aki szerint a csúrfesztiválon a helyi és globális kultúra találkozása jelenítődik meg. Nagy hangsúlyt fektetnek a falu, illetve Erdély kultúrájára, miközben olyan külföldi együtteseket is hívnak, amelyek a saját régiójuk zenéjét vegyítik más műfajú zenékkal. „Nálunk egyértelműen felismerhető a népzene valamilyen formában, legyen az mexikói vagy közép-európai” – részletezte Bethlendi.

A szervezéssel kapcsolatban elmondta, ez gyakorlatilag már az előző fesztivál lejáráta előtt elkezdődött. Tehát a 2019-es fesztivál szervezése 2018 nyarán elkezdődött, még az idei fesztivál előtt. Az egész évben tevékenykedő, körülbelül nyolcfős alapcsapat a rendezvény idején önkéntesekkel, a kocsmá és vendéglő üzemeltetőivel egészül ki, így mintegy 50 ember vesz részt a szervezésben. Fontos lépés a fellépők kiválasztása és meghívása, amely a művészek által képviselt zenei műfaj alapján történik. A pénteki programban népzenei szerepelnek, a többi napon csak világszenei előadók lépnek színpadra. „Úgy határozzuk meg a világszenét, ami nem helyi népzene vagy népzeneből inspirálódó zene. Igyekszünk minden napra olyan fellépőt hozni, amely vonzó lehet a közönség számára. Ugyanakkor szempont számunkra az is, hogy a külföldi együttesek szívesen töltsenek több napot Mérésán, valamint vegyenek részt az esti közös zenélésben, tudjanak azonosulni a fesztivál hangulatával” – mutatott rá a főszervező. Kifejtette, a Szarka-telek befogadóképessége korlátozott, naponta csak ezer jegyet tudnak értékesíteni, ez összesen 1300 vendéget jelent meghívottakkal, fellépőkkel, szervezőkkel együtt. „Mi nem vagyunk kénytelenek korcsoportokra leszűkíteni a célközönségünket, maga a műfaj is tágabb korosztályt vonz. Tapasztalataink szerint a tíznézserektől kezdve az 50-es, 60-as generációig mindenki szívesen jár a fesztiválra, ahol a túlnyomó többség 20–35 év közötti, illetve sok kisgyermekes család is ellátogat” – fogalmazott Bethlendi András.

Fő forrásaik a romániai és magyarországi kulturális pályázatok, ezen kívül vannak olyan szakmai partnerek, akik programmal, koncerttel járulnak hozzá a fesztiválhoz. Kiemelte a Hagyományok Háza és a Fonó Budai Zeneházat. „Sajnos a helyi tanács csak az első évben volt partnerünk, az utóbbi két évben nem járult hozzá a fesztiválhoz anyagilag. A pályázati forrásokon kívül természetesen a szponzorok támogatásából és a belépőjegyekből származó bevételekből gazdálkodunk” – tette hozzá.

Bethlendi András szerint aki az eddigi években jól érezte magát, az hasonló fesztiválra, hasonló koncertekre számíthat a jövő évben is. „Igyekszünk növekedni, minél szélesebb zenei kínálatot felsorakoztatni a csúrszínpadon. Azt hiszem, a fesztiválunk abban tud idővel mind jobb és jobb lenni, hogy a különböző szolgáltatásaink a rendezvény területén minőségibbé válnak, illetve odafigyelünk arra, hogy sose legyenek túl sokan. Arra, hogy zárt területen zajlik, amelynek korlátozott a befogadóképessége, lehetőségként is tekintünk: a fesztivál nem tud túl nagyra nőni, csak ilyen családias maradhat” – hangsúlyozta a főszervező.

Karácsonyi látogatás

JANCSÓ RENÁTA

Ha az időben utazhatnék, visszamennék egy napra nagyszüleim házába. Újra gyerek lennék. Álmaimban mindig ott járok, a márkosfalvi házban, nagymamám követem a konyhában, a nagytatámat az udvaron. Mindenhol ott vagyok, egy kis örökmozgó rádió. Folyton mesélek, magyarázok.

– Bekapcsoltad a rádiót? – viccelődött gyakran apukám, amikor rázendítettem. Ezt a szót használták: rázendített a gyermek. Vagy üldögéltem egy sarokban, és írtam, alkottam. Ha hétvége, akkor látogatás mamáéknál. Ha vakáció, akkor felpakolni mindent, ami kell, mert amíg az iskola el nem kezdődik, haza nem megyek, az biztos.

Ma már csak látogatás mamánál. Most már csak egy évben egyszer. Sietés, munka, egyetem, hosszú út, tervek tervek hátán. Nagymama emlékszik arra is, amit te már elfelejtettél. Neki eszébe jut, hogy minden nap képesek voltatok leenni az abroszt.

– Mami, ez az abrosz tiszta volt? – hallom az unokatestvérem hangját. Mindig neki kellett megkérdeznie, böködtem az asztal alatt. Mama megfogta a fejét, ismét moshat.

Az edényeket minden nap kipakoltuk a szekrényekből, és játszoházat rendeztünk be helyette.

– Az edényeket mind a padlóra tettétek? Istenem!

Aztán egész nap halandzsa nyelven beszélgettünk, mama szentül meg volt győződve, ez bizony létező nyelv.

– Nézd meg, ezek a gyermekek kitaláltak egy nyelvet! Megáll az ész!

Tatát is üldözőbe vettük, az udvaron is mindent felforgattunk. Nagymama magas sarkú cipőiben kaffogtunk, a bicikliket „lovagoltunk”. Erre mama mind emlékszik, eszébe jut, és felemlégeti.

– Jaj, milyen rosszak voltatok! Gyertek el valamikor pár napra, maradjatok itt egy kicsit.

– Alig tudunk elszabadulni mama, tudod, sok a munka, főleg ünnepekkor! De találkozunk.

– Olyan keveset vagytok itt, jösztök és mentek is azonnal.

– Igen, de látjuk egymást.

Régen nem volt rövid a látogatás. Toporzékoltam és bömböltem az iskolakezdés előtt egy nappal. Mert megjöttel anyuék, és autóba kellett ülni, otthagyni mamáékat. Olyan soká volt még a következő vakáció. És utáltam az iskolát. Minden gyerek utálja az iskolát. Mamáék ott álltak és integettek, amíg elhajtottunk. Mama sírt, a szemét törölte a zsebkendőjével. Ma már minden búcsúzás sokkal szomorúbb. Nem tudjuk, mikor látjuk újra egymást.

A karácsonyi hadműveletek hiányoznak a legjobban, amikor Orsika még kicsi volt. És el kellett játszani az angyaljárást. Tatával elmentünk szánkózni. Végigsétáltunk a falun, húztuk Orsit a szánkón. Néha még én is felültem rá. De együtt ketten

túl nehezek voltunk. Vagy a piros vasszánkó volt, vagy a zöld fa. A fát jobban szerettük. Kényelmesebb volt, és szebb színű. Nagyokat lehetett vele borulni. Gyorsabban hasított a domboldalon a temetőben. Mert a temetőbe mentünk szánkózni minden karácsony este. Betti, a testvérem is jött velünk néha, ő nagyon félt a szánkótól, kacagtuk is eleget. Egyszer a kapura is felcsattant szánkósktól. Mindig sikított, míg suhant lefele az oldalon. Elképzelem, minden karácsony éjjel furcsa sikolyok hallatszottak a temetőből. Zajongtunk. Tata mindig mondta, csendesen, itt az öregek már alszanak, még a halottakat is felzavarjátok. Ezt azért nem értettük: a halottakat mégis hogy? Otthon a család többi része fénysebességgel díszített, pakolászott. Kár, hogy engem sokáig nem lehetett átverni az angyaljárással. Orsit sem, később bevallotta, ő már bizony régen tudta, neki az iskolában elmondták a többiek, csak nem akarta, hogy rosszul essen nekünk. Úgy látta, mi ezt nagyon élvezzük. Élveztük is. Most ha kívánhatnánk, mind eltöltenék újra azt az estét, amikor hazaérsz, ott a hatalmas karácsonyfa, alatta ajándékok halma, beásod magad közéjük, visítasz. Hát pont ezt akartam, épp azt hozta az angyal, amit kértem tőle!

Ma is mindig így szurkolok, azt hozza, amit szeretnék, Nádas Péter. Néha véletlenül Dragomán György néz ki a fa alól. Régen éppen így örültem a Micimackónak. Egy könyvvel igazán boldoggá lehet tenni egy embert. Egy történettel. Olyan, mint egy hosszas ölelés.

Aztán egyik alkalommal a temető felé vezető út már lassabban telt, tata már nem volt annyira jól, fát fáradékony lett. Az unokatestvérem benézett egy szomszéd házba, és meglátta ott a karácsonyfát.

– Megjött az angyal! – sikított, és azonnal hazafelé vette az irányt. Mi meg utána. – Állj meg Orsika, nem jött meg még az angyal.

Hát épkezláb magyarázatot nem tudtunk adni neki, miért nem jött még meg. Csak nézett ránk, átlátott ám a szítán.

Aztán elmaradt ez a kis együttlét, ott a temetőben. Oda is visszamentek, felnéztek újra a domboldalra, miután lecsúsztam: – Láttad, tata? Milyen hosszát jöttem!

Ma már csak álomban látom tatámat. Egy idő után mindenkivel csak az álomban találkozunk újra. Egy újfajta látogatás. Felszámolódik a határ álom és valóság közt, egybeomlik, ugyanolyan fontossá válik az álom, mint a valóság.

Emlékezés. Üldögélni csendben, bámészkodni ki az ablakon, merengeni, miért és hova szaladnak az évek, mikor lettem felnőtt, hol van az, aki már nincs itt köztünk? Emlékszel, Orsi, amikor kendőket lebegtetünk magunk előtt, szaladtunk velük körbe-körbe az udvaron, boszorkányost játszottunk, varázsoltunk. Most varázsolnék. Most kiszaladnék.

→ „Régen nem volt rövid a látogatás. Toporzékoltam és bömböltem az iskolakezdés előtt egy nappal. Mert megjöttel anyuék, és autóba kellett ülni, otthagyni mamáékat. Olyan soká volt még a következő vakáció.”

→ „Ma már csak álomban látom tatámat. Egy idő után mindenkivel csak az álomban találkozunk újra. Egy újfajta látogatás. Felszámolódik a határ álom és valóság közt, egybeomlik, ugyanolyan fontossá válik az álom, mint a valóság.”

A kis kolozsvári udvaromon kettőt lépnék. Emlékszem a sárga rücskös kis kendőre. Az volt a kedvencem. Neked melyik volt? Arra emlékszel, hogy addig ettük a fagyit, amíg már rosszul voltunk? Te nem is szeretted az édességet, az én kedvemért etted. Tata, emlékszel a Frédi cicára, amit a szomszédból kaptam, először ki nem állhattad, minek ide macska, aztán mindenhova követni kezdett, és megszeretted, amikor a nyár végén visszavittük. Morcos voltál: hova viszitek azt a macskát? A szomszédban minden macskát megtartottak, volt vagy száz macska. Talán túlzok, de sok volt. Aztán beteg lettél, de mi nem értettük, mert gyerekek voltunk. A kórházban voltál, karácsony este volt. Rák. Tata beteg. Mi meg mamával voltunk otthon. A karácsonyfát már nem a ti házatokban díszítettük, hanem Orsiéknál, Kézdin.

Orsi abban az évben anyukámtól kamerás telefont kapott. Így egész nap kameráztunk. Videót forgattunk, komoly forgatókönyvvel Vénasszonyok ücsörögnek a telefon mellett címmel. A régi zöld telefont használtuk a belső szobában. Orsi volt a kamerás. Rajtam nagy piros kalap, piros pokróc kötösként felöltve, mazsorettbottal botladozva leültem a fotelbe.

– Indul a videó! Mondhatod, Reni!
– Há’ megmondtam, Józsi, ne is beszélj vélem! – hangzott el a betanult szöveg. A vonal túlsó felén recsegéropogás, tata hangját hallom: – Mi ez ott hátul, Margitka?

Lecsapom a kagylót. Orsi még mindig tartja a kamerát. Nyílnak és vágódnak az ajtók sorban egymás után. Mama érkezik. Jól lekiabálja a fejünket, nagyon megijedünk, leülünk szorosan egymás mellé. Az esti telefonbeszélgetésük zajlott, abba sikerült beleordibálni. Mindezt természetesen kamerára vettük. Aztán mama kiment. – Ellátom én a bajotokat, meglátjátok, mit kaptok!

Közben meg összebújva, megszeppenve üldögélünk, hirtelen egymásra nézünk, és egyszerre elkiáltjuk: a videó! Ugyanis a legjobb része a videónak az volt, amikor visszanezhettük őket. Több nekifutásra sikerült ezt végignézni, annyira kacagtunk, vicces volt. Most is vicces. Ne haragudj, tata, te se, mama. Ezt senki sem értette, a mi közös kis videófelvételeinket, csak mi, ez a mi kis játékunk volt. Ahogyan minden más játék csak nekünk szólt. Amit csak a gyerekek értenek. Felnőttként már nem emlékszünk, miért volt olyan jó, mi volt benne annyira élvezetes. Az volt. A felhőtlen boldogság. Akkoriban azt sem értettük, mi az, hogy halál. Talán most sem értjük.

Emlékszel erre mind, mama? Ezek aztán az unokák, mondogattad mindig. Mi is emlékszünk. Néha elfoglaltak vagyunk, mindenhova szaladgálunk, nem látsz minket gyakran, de mindenre emlékszünk. Mindig, amikor ott voltunk, történt valami vicces. Mind együtt nevtünk. És még fogunk.

Nemsokára találkozunk.